

Pavergtoje Lietuvoje

KAIP BOLŠEVIKAI ATZYME 13-KOS METU
SUKAKTĪ NUO LIETUVOS PAVERGIMO

Kiekvienas lietuvis prisimena tas šaunias tautos šventes, šventas nepriklausomoje Lietuvoje vasario 16 ir rugsėjo 8 dienomis. Dabar tos dienos okupanto uždraustos šventės, o švenčiamos bolševikinės šventės.

Liepos mėn. 21 d., bolševikų vadinama išlaisvinimo, lietuvių Lietuvos pavergimo diena, nėra paskelbta švente ir nešvenčiama, bet minima. Savotiškas yra jos minėjimas. Lygiai kaip ir savotiška šventė. Bolševikinė Lietuvos spauda ir radijas jau ilgą laiką skelbia įvairių fabričių ir kolūkių laimėjimus sąryš su Lietuvos pavergimo 13-kos metų sukaktuvėmis. Girdi, tas ir tas kolūkis pasižadėjo nuimti nuo 1 hektaro net 18 centnerių javų, tas ir tas fabričkas ar darbininkas jau dirba 1954 m. plano sąskaiton viršijęs du ar tris kartus savo išdirbio normą ir tt. ir tt. Dėl to viso, galima pasakyti—kokia sukaktis, toks ir minėjimas. 1940 m. liepos mėn. 21 d. NKVD-istų suvaryta neva rinkty Lietuvos liaudies atstovų minia Kauno valstybės teatre suvadino Lietuvos ir Sovietų Sąjungą įjungimo

tragikomedija. Tai buvo vergijos pačių uždejas Lietuvai ir lietuviams. Po 13 metų tie pačiai dar labiau užveržiami. Nėgana, kad lietuvis savame krašte suprakitavęs velka bolševikinės vergijos našta, bet jam prisiminimui, kad neužmirštų, jog jis nebėra laisvas žmogus, bet vergas, uždedama dar dvigubai, trigubai tiek. Ar tai nėra žiaurus pasityčiojimas iš darbo žmonių? Ar ilgai išlaikys darbininkas, jei per kiekvienas sukaktuvės vis bus kraunama ir kraunama. Galima suprasti kokiomis nuotakomis okupuotoje Lietuvoje dirbantieji žmonės laukia bolševikinių švenčių minėjimų.

Nuostabu būtų, jei liūdna sukaktis būtų linksmai atšvesta. Nėra žinoma, kad baudžiavos ar vergijos įvedimas būtų kur nors džiaugsmingai minimi. Tik vergijos ir baudžiavos panaikinimą minint skamba linksmos dainos ir groja orkestrai. Tikėjime, kad tos dainos vieną kartą suskambės ir mūsų išlaisvintoje tėvynėje Lietuvoje ir ši išlaisvinimo diena bus švenčiama ne mažiau iškilmingai ir linksmai kaip Vasario šešioliktoji.

SKUBA IŠ KOLŪKIEČIŲ ATIMTI GRŪDUS

Vilniaus radijo žiniomis, kolūkiečiai, žemės ūkio specialistai ir mechanizatoriai įsakymai raginami išsinešanti iš kombainų grūdus kuo skubiau ištiduoti kur reikia. Dargi skatinama, kad prievoles valstybei būtų prieš laiką atiduodamos. Vieni iš pareigojami prižiūrėti kitus, kad prievoles būtų prieš laiką išpildytos. Grūdai kaip kur dar tebėra vartose, o bolševikai jau spaudžia, kad derlius plauktų į surinkimo punktus. Kodėl jie šiemet taip labai skubina? Kad Lietuvos gyventojams jau trūksta duonos, tatau bolševikus mažiausiai te-

jaudina. Matyti, pati Maskva spiria greičiau gabenti derlius Lietuvos ir "broliškasias respublikas". Gal būt, kad ir pasaulio politikos įtampa skatina sovietus kuo greičiau ir kuo daugiau gaminių išgabenti iš tų "pakraštinę respublikų".

IŠ GELDUPĖS gautas toks vienos rytprūsės laiškas: "Mūsų miesto jau negalima miestu vadinti. Išdege namai griūva. Tinkamos plytos nuvežtos. Net miesto turgaus aikštės akmenys išrauti ir kažin kur nuvežti."

Elta

LIETUVIŲ VIENINGA VEIKLA ŽAVI VOKIEČIUS

Vokietijos Krašto Valdybos pirmininkas, p. Pr. Zundė, liepos mėn. pabaigoje lankėsi Vasario 16 Gimnazijos namų išsigijimo ir gimnazijos išlaikymo reikalais Bonnėje.

Tais reikalais p. Zundė turėjo pasikalbėjimų su Vokietijos federalinės vyriausybės pareigūnais pabėgėlių ir vidaus reikalų ministerijoje. Taip pat Bad Godesbergo aplankė UN Augštojo Komisarą įstaiga bei Vokietijos tremtinių pabėgėlių banką.

Vyriausybės įstaigose svarstomi Krašto Valdybos paduotieji atitinkami prašymai ir pareiškimai. Šiuo metu konkrečiai parmai jie lėšų neturi, bet numatoma, kad Fordo fondas netrukus paskirs pinigų tremtinių reikalams, tai sudarant planus jų panaudojimui. Vasario 16 Gimnazija taip pat bus turima galvoje.

Pabėgėlių Ministerijos referentas Oberregierungsrat Wusson pareiškė, kad Bonnos vyriausybei Vasario 16 Gimnazija yra gerai žinoma, jos veikla tiek jis, tiek kiti pareigūnai yra labai patenkinti. Lietuvy vieningas pasiryžimas tą gimnaziją išlaikyti jiems kelia didelio pasigėrėjimo ir jo atstovaujamoji ministerija tikrai mūsų pastangas visur remianti ir gerai atestuosianti. Jis žadėjo ypatingai paremti mūsų pastangas gauti gimnazijai sub-

sidijas iš Baden-Wurttembergo krašto, kuriam gimnazija atėty įsikursianti, vyriausybės, nes pagal dabartinę Vokietijos sąvarką kultūrinis ir švietimo reikalus finansuoti yra pirmoje eilėje jos pareiga. PLBVKVI

ITEIKĖ PETICIJĄ U.S. PREZIDENTO BROLIUI

I prezidento Eisenhowerio broli, specialų JAV ambasadorių dr. Milton Eisenhowerį, jam lankantis Urugvajuje, vietinė lietuvių bendruomenė kreipėsi gražiai paruošta peticija Lietuvos reikalais. Peticijoje pareiškama padėka JAV prezidentui už jo domėjimąsi Lietuvos reikalais, trumpai apibūdinama Lietuvos tragedija ir prašoma tolimesnės JAV vyriausybės paramos genocidui sustabdyti ir Lietuvos nepriklausomybei atstatyti. Šio rašto tekstą anglų kalba paruošė kun. dr. J. Venckus. Tekstas buvo kaligrafiškai parašytas ir įristas į Vytim papuoštą gražų pergamentą. Po juo pasirašė Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės pirmininkas kun. S. Grigaliūnas ir sekretorius M. Svečiūlis. Peticiją įteikė Lietuvos ministeris dr. K. Grauzinis per JAV ambasadą ir jos turinį asmeniškai referavo dr. Miltonui Eisenhoweriui priėmimo metu JAV ambasadoje, kur buvo pakviestas ir Lietuvos atstovas. Dr. Milton Eisenhoweris pasižadėjo peticiją referuoti savo broliui, JAV prezidentui. E.

Anglijos Lietuviai Vyksta Atostogų į Vokietiją

D. Britanija.—Vyksta ypač tie lietuviai, kurie turi Vokietijoje giminių. Vokiečių konsulatą Londone jau išdavė visą eilę vizų.

LIETUVIŠKI KAILINIAI MANE NUVEDĖ Į KALĖJIMĄ

Sovietams įžengus Karaliaučiu, emė siausti badas. Čašos buvo didžiausias. Žmonės mirė badu, kaip musės. Daug vaikų liko be tėvų globos. Gaujomis bastėsi po miestą vagiliaudami, pšėkikaudami ir kitaip kombinuodami savo gyvybę išgelbėti. Tokiai padėčiai esant, sovietai pradėjo vaikus gaudyti ir talpinti neva į prieglaudoms namus. Šie prieglaudoms namai faktiniai buvo darbo stovyklos, kur vaikai, tikri paaugliai: 10-15 metų amžiaus, buvo varomi dirbti pačius sunkiausius darbus. Mažai maitinama ir blogai mediciniškai prižiūrimi, mirė šimtais. Tai nepakeldami, kas surasdavo bent mažiaušią progą, stengėsi iš šio pragrau pabėgti. Laisvėn pakliūti tik mažam skaičiui tepavyko—kiti bebėgant buvo sovietų sargybinių nušauti, arba sugauti, mirė karceryje. Aš turėjau šiek tiek daugiau laimės, kaip kiti, ir po dviejų metų sunkaus darbo "prieglaudos namuose" atsidūriau 1947 metais Lietuvoje.

Likimas mane nuvedė netoli Pilviškių, kur Baltrušų kaime, pas gerą lietuvių ūkininką radau prieglaudą. Dirbti ir laikytis tuomet vokiečiams Lietuvoje buvo labai pavojinga, nes vietiniai lietuviai komunistai ir dažnai atvyksta enkavedistai vokiečių suimdavo ir kur tai išveždavo. Sutikti rusai ir lietuviai komunistai mūsų kitaip nevadindavo, kaip tik: "Fritz, faschist, kur tave velnias neša?..."

Gerai atsiganęs ir atsilęs viečioje vietoje ilgai išbūti negalėjau. Metęs lengvą darbą ir gerą prieglaudą, lyg kėpio priėjau bėtas, pabėgau su savo globėjo sutauptytais rubliais ir naujais aviniais kailiniais. Bausmė už kiaulystę atėjo greit—nė gerai sušilti vogtais kailiniais nespėjau, kai pajutau ant savo peties sunkią, plaukais apaugusią pažistamo milicininko ranką. Jis pristatė mane pirmiausia pas mano globėją (buvau tik 5 kilometrus tenukeliavęs), šis dar mėgino mane teisinti ir man atleido mano padarytą vagystę, bet jo žmona (tikra ragana) milicininkui davė lašinių gabalą, kad mane pristatytų kur-reikia. Sapsnas tapo išsapanuotas—po kelių savaičių etapo keliu buvau pristatytas į Kauną ir uždarytas Aleksote kalėjimas, virš kurio vartų ant didžiulės lentos išsiskaičiavo: "Det-skaja Trudovaja Kolona". Tai buvo kalėjimas skirtas specialiai vaikams, kurių čia buvo apie 300 ir vyriausias nebuvo pilnai 15 metų. Jaunuoliai, kurie ten buvo uždaryti, dirbo įvairius sunkiausius darbus pačiame kalėjime ir už jo ribų. Daugumas vaikų buvo lietuviai, tačiau netrūko ir kitų tautybių: rusų, lenkų ir vokiečių. Kalėjimas buvo saugojamas lietuvių milicininkų, tačiau pati administracija ir viršininkas buvo tikri rusai. Kamero-

se buvo patalpinta po 30-40 vaikų—tai buvo labai ankšta. Baisus darbus po 4-5 valandas buvome kasdien "šviečiami" politiškai ir mokoma rusų kalba. Kitas, kaip rusų, kalbas vartoti buvo griežtai draudžiama. Kalėjime pradžioje sąlygos buvo pakenčiamos, tačiau toliau viskas pablogėjo. Kambariai žiemą nebuvo šildomi, rūbų duodavo retai ir tie patys vieni škurliai. Jei be rūbų ir šilimos galėjome šiaip trup verstis, tai be maisto buvo visiškai neįmanoma. Duonos norma dienai buvo nustatyta 600 gramų, tačiau gaudavome tik 2-400 gramų. Kaip taisyklė, pietums visuomet būdavo ta pati, neiškilios kilmės vandens sriuba, visų praminta "pliuze". Tik per bolševikinės šventės duodavo šiek tiek dvokiančios žuvies su bulvių koše. Už darbą buvo nustatyta mokėti kiekvienam po 100 rublių per mėnesį jau viską atskaičius už maistą ir kt., tačiau gaudavome tik po 25 rublius—kur dingdavo likusi suma niekas iš administracijos pareigūnų mums nemokėdavo paaiškinti.

Kalėjime vaikų nemušė, ypatingai nepaklusnius baudavo karceriu ar išsūdavo Vilniaus kalėjiman. Prie tos rūšies priklausiai ir aš, ir viena 1948 m. žiema mane su keliolika kitų neklaudžiu atvežė Vilniun ir patalpino Lukiškių kalėjiman. Čia atmosfera nebuvo maloni, tačiau vien, kas mus pradžiuginė, kad kamera buvo šildoma. Čia su kiltais kailiniais susidurti neteko—kameron patalpino tik mūsų atvežtuosius vaikus. Nežinojome kas bus su mumis toliau ir įvairiai spėlojome—tačiau visų viena nuomonė buvo, kad Sibiro neišvengsime. Tačiau vieną ankstyvų rytą kameron įsibražė lietuvių sargybinis ir liepė kuo skubiausiai rengtis. Pėsčiomis nuvarė stotin ir pranešė, kad busime vežami Klaipėdon kokian tai mokyklon. Mes pradžiugome, kad nereiks vykti Rusijon, o likti Lietuvoje. Tartasis pabėgimas vedant stotin atpuolė—būtume be reikalo parizkavę savo gyvybėms. Stotin atvyko koks tai rusas komisaras ir dviem palydovam įsakė mus pristatyti Klaipėdon, o, jei bėgtume, įsakė šauti.

(sekančiam numerį tąsa)

GETTYSBURGO KAUTYNĖS

Didžiausias Amerikos Naminio Karo mušis įvyko 1863 metų liepos pirmosiomis dienomis kailnuose prie Gettysburgo, Pensylvanijos, ir pačio miestelio gat. vėse" Paveikti ankstyvesnių laimėjimų, pietiečių generolai manė, jog įsiveržė į šiauriečių teritoriją ir sunaikinę Unijos kariuomenę jos pačios teritorijoje, jie užbaigtų karą ir savo sąlygomis padiktuotų taiką. Tačiau nenumatyta aplinkybės neleido pietiečių gabiam karu vadui konfederatui Robert E. Lee pilnai įvykdyti savo planų. Vietoj kad veržinsis Harrisburgo, valstybės sostinės kryptimi, jis sukoncestravo savo pajėgas apie Gettysburgą. Ten jis užtikio Unijos kariuomenės, kuriai vadovavo gen. George C. Meade (pirmieji daliniai). Liepos 1 dieną Unijos kariuomenės dešinysis sparnas buvo pralaužtas ir antrąją mušio dieną labiau sekėsi konfederatams nei unijiečiams; trečią dieną generolas Lee puolė patį unijiečių centrą ir dar tą patį vakarį bandė kirsti paskutinį smūgį. Jis buvo atremtas su milžiniškais nuostoliais abiejoms pusėms.

Gettysburgo mušio išdavos, didžiausių kautynių bet kada Amerikos žemėje, nulėmė Amerikos istoriją. Nors generolas Lee tvarkingai pasitraukė atgal į Virginiją, konfederatai jautė pralaimėjimą. 1865 metais, tragiskasis "brolių karas" pasibaigė—Unije pasiliko. C. C.

AMERIKOS LIETUVIŲ Inžinierių ir Architektų Sąjunga įsteigė "Išvežtųjų ir Ištremtųjų Inžinierių Stipendijų Fondą".

Spakenbergas yra viena iš didžiųjų Schleswig-Holsteino lietuvių stovyklų, visada pasižymėjusi geru bendruomenišku susitarvymu. Dabar ji turi 140 narių. Visą laiką veikia p. Midveiro vadovaujama Vargio mokykla.

RUDENS SVENTĖ

BROCKTON, Mass.—Nuoširdžiai kviečiame visus dalyvauti RUDENS SVENTĖJE, Thatcher St., Brocktone, Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų Vienuolyro Sodyboje—rugsėjo (September) 7 d., LABOR DAY.

Bus PIKNIKAS su labai įvairia ir įdomia programa: 10 valandą šv. Mišios ir pamokslas; 12 valandą lietuviški pietūs; 1 valandą koncertas ir lietuviški tautiniai šokiai ponai Onai Ivaškienei vadovaujant.

Jaunimui bus šokiai ir gros Al Stevens orkestras.

Kalbės Brocktono miesto majoras Gerald C. Lucey.

Visi rėmėjų skyriniai turės atskirus stalus.

Bus įvairių ir įdomių žaidimų vaikams. Visi turėsite progos pasilinksinti ir susitikti su draugais bei pažįstamais.

Visus nuoširdžiai kviečia Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų ir Rėmėjų

MIRĖ JONAS MIŠEIKIS

NEW HAVEN, Conn.—Liepos 31 d., mirties angelas aplankė Mišiekių jaukius namus ir iš gyvųjų tarpo atsikyrė mylima vyrą, šeimos tėvą, katalikiškųjų organizacijų narį ir šv. Kazimiero parapijos steigėją.

A. a. Jonas Mišiekis buvo labai patrijotingas žmogus. Jam rūpėjo tėvynės reikalai, rėmė katalikiškas įstaigas, skaitė katalikiškus laikraščius, buvo Lietuvių Darbininkų Sąjungos vietinės kuopos pirmininkas, LRKSA 116 kuopos narys ir jos pirmininkas per eiles metų. Velionis buvo labai taurus žemaitis, buvo gimęs Kražiuose, jam teko pergyventi Kražių skerdynes apie kuždžiai gerb. prelatas I. Valančiūnas. Savo pamokslė prelatas Valančiūnas skatino susirinkusius atjauti kitų reikalus ir išiesti pagalbos ranką ten, kur ji yra labai reikalinga.

Svečiai gražiai sode papietėvė jaukių nuotakoj pradėjo posėdį. Energingai ir sumaniai vadovavo posėdžiui visiems gerai žinomas p. Juozas Kavaliauskas iš šv. Kazimiero parapijos, Philadelphia. Maldą sukalbėjo prel. I. Valančiūnas. Nuoširdžiai sveikino svečius darbšti ir lietuvių reikalams atsidavusi pirmininkė p. A. Gilienė. Sekė p. Kavaliausko prašymas delegacijų padidinti savo skyrųjų skaičių ir taigi ragino dažniau lankyti susirinkimus ir prisidėti prie skyrųjų bendros veiklos. Raštininkė ponija A. Mozdy iš Shenandoah perskaitė antrojo seimo protokolą, kuris buvo vienbalsiai priimtas.

Įspūdingai prabilo į dalyvius dr. M. Romeikaitė iš Shenandoah. Šavo kalboje išskėlė noters augstą vietą mokslo srityje. Sekė rinkimas rezultatų komiteto: kun. Gaudinskas iš Easton, kun. B. Shimkus iš Shenandoah, p. A. Gilienė, p. J. Uritienė, Mr. Bach.

Posėdžio programa buvo pavajainta gražiomis giesmėmis ir dainomis—Tėve Mūsų, Thine Alone, Lietuvių Mes Esame Gimę, kurias artistiška išpildė ponija C. Suppa, buvusi Vilos auklėtinė. Akompanavo p. C. Suppa.

Gerb. kun. P. O'Reilly kalbėdamas pabrėžė seselių gražius darbus jaunimo auklėjime. Toliau sekė pinigine apyskaita iš Shenandoah, New Philadelphia, Minersville, Easton, Scranton, Baltimore, Mt. Carmel, Worcester; ponija Mankienė išdavė raportą iš Philadelphia skyrūrius. Vilos viršininkė, Sesuo M. Vinifreda, nuoširdžiai pasveikino atsilankiusius ir padėjo už tai didelę paramą su kuria buvo galima išremontuoti mergaičių namą ir pradėti koplyčios ištaisymą. Nauja centro valdyba išrink-

KARŠTA, AR NE, DARBAS EINA PIRMYN

KUOPOS, PASIRUOSKITE GENERALINEI NAUJŲ NARIŲ VAJAUS TALKAI

Šią savaitę Susivienijimo centras įregistravo šiuos naujus narius:

- 65 kp. Paterson, N. J.—Rev. Vytautas Demikis...
- 135 " Brooklyn, N. Y.—Brazaitis, Juozas
- 101 " Chicago, Ill.—Mikalajūnas, Izabelė
- 101 " Chicago, Ill.—Vaitiekonis, Birutė R. (Juv.)
- 103 " Rochester, N. Y.—Ruzgytė, Kleopatra (Juv.) Obelevičius

Nežiūrint "pragariškų" karščių, mūsų organizatoriai dr. J. Bajerčius, Ursulė Lipčienė ir 103 kp. organizatorius p. Obelevičius vis dėlto surado ir įrašė gražų skaičių naujų narių.

Suprantama, vasaros karščiai netrukus pasibaigs ir jie pasiliks tikrai atminty. Tadgi laikas visoms kuopoms ir jų veikėjams pasiruošti generalinei mūsų Susivienijimo talkai, kad padaryti priešėminį vaju kuo sėkmingiau. Nuo šio vaju pasisiekimo taipgi priklausys ir seiminio sąskrydžio—sporto olimpiados ir meno festivalo pasisėkimas.

Artimiausiuose kuopų susirinkimuose svarbu pasitarti vaju reikalais, išsirinkti organizatorius (jeigu jų dar nėra) ir kooperuojant visiems nariams stoti į garbingą organizacijos auginimo darbą.

TREČIASIS METINIS SEIMAS JUOZAPO MARIJOS VILOJE

1953 m. rugpjūčio 23-čią dieną ta: pirmininkė—ponia J. Kavaliauskienė, Philadelphia; vice-pirmininkė—ponia J. Uritienė, Shenandoah; nutarimų raštininkė—ponia O. Chowanes, Shenandoah; finansų raštininkė—ponia N. Spore, Shenandoah; knygu prižiūrėtoja—ponia J. Kačergienė, Shenandoah; korespondentė—ponia A. Mozdy, Shenandoah.

Dovanų laimėtojai—ponia Kubilienė—pirmą dovaną; ponija Burnakus—antrą dovaną; ponija Stenulienė—trečią dovaną. Seimas prasidėjo su šv. Mišių auka 11:00 valandą, kurią atnaisavo didis Vilos geradaris, didžiai gerb. prelatas I. Valančiūnas. Savo pamokslė prelatas Valančiūnas skatino susirinkusius atjauti kitų reikalus ir išiesti pagalbos ranką ten, kur ji yra labai reikalinga.

Svečiai gražiai sode papietėvė jaukių nuotakoj pradėjo posėdį. Energingai ir sumaniai vadovavo posėdžiui visiems gerai žinomas p. Juozas Kavaliauskas iš šv. Kazimiero parapijos, Philadelphia. Maldą sukalbėjo prel. I. Valančiūnas. Nuoširdžiai sveikino svečius darbšti ir lietuvių reikalams atsidavusi pirmininkė p. A. Gilienė. Sekė p. Kavaliausko prašymas delegacijų padidinti savo skyrųjų skaičių ir taigi ragino dažniau lankyti susirinkimus ir prisidėti prie skyrųjų bendros veiklos. Raštininkė ponija A. Mozdy iš Shenandoah perskaitė antrojo seimo protokolą, kuris buvo vienbalsiai priimtas.

Įspūdingai prabilo į dalyvius dr. M. Romeikaitė iš Shenandoah. Šavo kalboje išskėlė noters augstą vietą mokslo srityje. Sekė rinkimas rezultatų komiteto: kun. Gaudinskas iš Easton, kun. B. Shimkus iš Shenandoah, p. A. Gilienė, p. J. Uritienė, Mr. Bach.

Posėdžio programa buvo pavajainta gražiomis giesmėmis ir dainomis—Tėve Mūsų, Thine Alone, Lietuvių Mes Esame Gimę, kurias artistiška išpildė ponija C. Suppa, buvusi Vilos auklėtinė. Akompanavo p. C. Suppa. Gerb. kun. P. O'Reilly kalbėdamas pabrėžė seselių gražius darbus jaunimo auklėjime. Toliau sekė pinigine apyskaita iš Shenandoah, New Philadelphia, Minersville, Easton, Scranton, Baltimore, Mt. Carmel, Worcester; ponija Mankienė išdavė raportą iš Philadelphia skyrūrius. Vilos viršininkė, Sesuo M. Vinifreda, nuoširdžiai pasveikino atsilankiusius ir padėjo už tai didelę paramą su kuria buvo galima išremontuoti mergaičių namą ir pradėti koplyčios ištaisymą. Nauja centro valdyba išrink-

PAGERBĖ "AMERIKA" REDAKTORIŲ

PHILADELPHIA, Pa.—Rugpjūčio 29-tą, Ukrainiečių Katalikiško Susivienijimo "Providentija" centro valdyba ir bendradarbiai labai tinkamai pagerbė daktarą Grygorį Lužnicką, vyriausį dienraščio "Amerika" redaktorių, jo 50 metų amžiaus sukakties progą. "Amerika" yra Providentijos organu. Tad ir mes, lietuviai, proga tos sukakties, privalėtume jam sukurti nors lietuvišką griausmingą: Valio!!! Nes, kaip jis užėmė "Amerikos" vyriausio redaktoriaus vietą, tai ir už lietuvių kur kas daugiau pradėjo kovoti.

Pastaba. Gerbtinas jubiliejetas daktaras Grigorius Lužnickis yra pirmiausia rašėjas—literatu ir laikraštiniuku, taipgi ir istoriku. Congratulation!... ir Ad multos annos!... Kazys Vidikauskas

PHILADELPHIA, Pa.—Rugpjūčio 29-tą, Ukrainiečių Katalikiško Susivienijimo "Providentija" centro valdyba ir bendradarbiai labai tinkamai pagerbė daktarą Grygorį Lužnicką, vyriausį dienraščio "Amerika" redaktorių, jo 50 metų amžiaus sukakties progą. "Amerika" yra Providentijos organu. Tad ir mes, lietuviai, proga tos sukakties, privalėtume jam sukurti nors lietuvišką griausmingą: Valio!!! Nes, kaip jis užėmė "Amerikos" vyriausio redaktoriaus vietą, tai ir už lietuvių kur kas daugiau pradėjo kovoti.

LIŪDNA STATISTIKA

Vasario 16 Gimnazijos mokinių tėvai yra didžia dalimi ne tik bedarbiai, bet ir chroniški ligoniniai. Šiuo metu esančių 202 mokinių 21 tėvas ir 12 motinų yra sergančių džiova. Širdies liga serga 12 tėvų ir 26 motinos. 3 tėvai yra invalidai, 1 aklas, 1 serga vėžio liga, 6 tėvai serga chroniškomis reumatizmo, vidurių ir dusulio ligomis. 2 motinos yra po sunkios operacijos, 1 serga vėžio liga, 12 motinų serga chroniškomis kepenų, inkstų ir kitomis ligomis. Be to, vaikų šeimoje yra ligonių 15 brolių, sergančių džiova, du broliai psichiniai nesveiki, 12 seserų, sergančių džiova, 1 epilepsija. Pačių mokinių tarpe yra pavojuje susirginti džiova 17 vaikų. Vienas mokinyss serga nervų liga, 1 širdies liga. PLBVKVI

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE OFICIALUS ORGANAS GARSAS

Išleina ketvirtadieniais Redaguoja MATAS ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA: Jung. Am. Valst. metams \$2.00, pusei metų \$1.00; užsienioose metams \$3.00 Skelbimų kainos sulig pareikalavimu

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America

"GARSAS"

73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

'Paduok, jaunyste, man sparnus!'

Rugpjūčio 27-30 dienomis Bostone įvyko jubiliejinis Lietuvos Vyčių seimas. Šiemet Vyčių organizacija mini 40 metų gyvavimo ir veiklos sukaktį.

I seimą suvažiavo šimtai kuopų ir apskričių atstovų ir svečių. Gausingos jaunimo ekskursijos atvyko iš Chicago, Detroito, Clevelando, Pittsburgho, New Jersey, Connecticut ir Massachusetts kolonijų.

Bažnytinės iškilmės, dalyvaujant lietuviams tremtiniams vyskupams ir daugybei kunigų, grandiozinis bankietas, išvykos ir kitos pramogos, gausingos sesijos ir gražūs svarstymai ir nutarimai padarė šį jubiliejinį seimą įvairiu, įdomiu ir įspūdingu. Ypač įdomūs ir įspūdingi posėdis buvo rugpjūčio 29-tą paminėjimui organizacijos 40 metų sukakties ir pagerimui veteranų—garbės narių. Šiame posėdy dalyvavo keli šimtai atstovų ir svečių.

Pasiklausius mūsų jaunimo svarstymų, stebint jų patriotinę nuotaiką, įgauni malonaus įspūdžio ir šviesesnių vilčių dėl Amerikos lietuvių ateities. Nors daugeliui jau lengviau kalbėti angliškai, vienok dvasioje jie yra patriotai. Vientik lietuviškų reikalų komisijos veikla pateisintų Vyčių dabartinį veikimą, nekaltant apie kitas sritis. Ši komisija, vadovaujama energingo ir veiklaus patrioto kun. Jono C. Jutkevičiaus, per metus išleidžia tūkstančius laišku Lietuvos reikalais. Komisijos nariai rašo laiškus U. S. senatoriams ir kongresmenams prašant užstoti Lietuvą ir pareiškiant nuosirdžias padėkas už jų kalbas iš Kongreso tribūnos. Kai tik bet kuriam dienrašty ar žurnale pasirodo palankūs raštai apie Lietuvą ar lietuvius, tuoj šios komisijos nariai pasiūnčia padėką. Kongresmenai ir laikraščiai leidėjai bei redaktoriai, matydami gražų įvertinimą, nepagalai laiko ir energijos parodę Lietuvai savo simpatijas žodžiais ir darbais.

Kaip būtų gražu, kad visuose mūsų kolonijose gyvuočių organizuotos ir centralizuotos Vyčių kuopos. Tuomet organizuota mūsų jaunomenė daugiau nuveiktų lietuvių palaikymo ir Lietuvos rėmimo reikalus; tuomet Vyčių seimai virstų dar didesnėmis Amerikos lietuvių organizuoto jaunimo demonstracijomis garsinančiomis lietuvių vardą kitataučių tarpe.

Vyčių garbės narys Matas Zujus sveikindamas jubiliejinį seimą "Garso" ir Susivienijimo vardu, nurodė svarbą lietuvių jaunimui draustis savo nacionalinėje fraternalinėje organizacijoje—mūsų Susivienijime. Nūdienos jaunomenė—rytojaus veikėjai ir vadai.

Katalikų visuomenės vadai turėtų padėti Vyčiams kiekvienoje kolonijoje palaikyti kuopas ir visokeriopai remti jaunimo organizuotą judėjimą ir veiklą.

Amerikietis autorius Marden išsireiškė, kad jaunimas nemato jokių kliūčių ir sunkenybių, jeigu prieš akis turi gerus tikslus. Jaunomenė kovoja ir miršta už tautą laisvę. Šiandien Lietuvoje už savą žemę, už savų motinų ir seserų garbę, tautos gyvybę ir laisvę didžiausias aukas sudea jaunimas—partizanai. Amerikos lietuvių organizuotasis jaunimas yra daug prisidėjęs prie Lietuvos rėmimo praėityje. Jis garbingai dirbuojasi ir dabar, kad Lietuva greičiau atgautų laisvę ir nepriklausomybę. Tegyvuoja Vyčiai!

LIETUVIŲ MOKSLININKŲ DARBAI

Lietuviai mokslininkai, priklausančios Lietuvos civilizacijos istorija iki XVI amžiaus (straipsnių rinkinys); K. Pakštas — Historical Lithuanian Geography (Istorinė Lietuvos geografija); J. Puzinas — Vilniaus pilys; A. Salys — Lithuanian Word Geography (Lietuvių kalbos žodžių geografija); A. Sapoka—Vilniaus miesto istorija; V. Trumpa—Rusijos ekspansija į Baltijos jūrą; A. Vaičiūnaitis—Apie lietuvių rašytojus (straipsnių rinkinys). E.

Pasižymėjo Lietuvis Sportininkas

Viktoras Cieslinskas, žinomas Urugvajaus krepšinio žaidėjas, pasaulinės Olimpiados dalyvis, padėjo Urugvajaus komandai laimėti Pietų Amerikos meistrų vardą.

P. TAUTVAIŠA, žinomas lietuvių šachmatininkas, Davenport (Iowa) įvykusiose žaidynėse liko Trans-Mississippi pirmenybių nugalėtojas.

IŠ A. L. R. KATALIKŲ VARGONINKŲ SAJUNGOS SEIMO

CHICAGO, Ill.—Rugpjūčio 19 ir 20 dienomis Chicagoje Šv. P. M. Gimimo parapijoje, Marquette Park, įvyko A. L. R. K. Vargoninkų Sąjungos dvimetinis ir 40-tasis seimas.

Seimas pradėtas rugpjūčio 19, 10 valandą iškilmingomis Mišiomis už mirusius Sąjungos narius, kurias atnašavo kun. Jurgis Paškauskas, asistuojant kun. St. Petrauskui ir kun. Jonui Mockui (iš Little Falls, N. Y.). Turiniga pamokslą pasakė kun. dr. J. Prunskis, primindamas, kad didieji muzikai, kaip Bach, Liszt, Rossini, Haydn, buvo giliai religingi. Gausingas vargoninkų choras, muziko Leonardo Šimūčio vadovybėje (kuris ir vargonais grojo) tikrai žavėjantį pagiedojo "Missa pro Defunctis," Pietro A. Yon. Laikė "Offertorium" poni A. Giedraitienė artistiška pagiedojo "Ave Maria" solo, Luigi Luzzi.

Po pamaldų parapijos svetainėje įvyko bendri pusryčiai kunigams, delegatams ir svečiams, kuriuos parengė Chicago vargoninkų provincija, vadovaujant seimo rengimo komisijai.

Pirmoji Sesija

Vargoninkų Sąjungos centro pirmininkas, muzikas Antanas Giedraitis, atidarė pirmąją sesiją 12:45 po pietų ir pratęsė kelėta jausmingu žodžiu ir susirinkusius pakvietė vietos kleboną kun. J. Paškauską sukalbėti maldą. Po maldos sugiedota Lietuvos ir Amerikos himnai, pianu pritariant komp. A. J. Aleksui.

Pirmininkas skelbia delegatų registraciją. Be vietinių chicagočių, iš toliau atvykusių dalyvavo: A. J. Aleksis iš Waterbury, Conn.; J. Olšauskas, iš Amsterdam, N. Y.; J. J. Šaučiūnas iš Kingston, Pa.; Pr. Bujanauskas, Waukegan, Ill.; St. Žilijus, Waukegan, Ill.; ir Justa Karpiūtė, Westville, Ill. Buvo daug svečių ir viešnių, kurių tarpe buvo ir p. Juozas Bačiūnas, Sodas, Mich., ir muzikė Alice Stephens.

Seimo prezidiumas: komp. A. J. Aleksis, pirmininkas; muzikas St. Sodeika, padėjėjas; panelė J. Karpiūtė, raštininkė.

Sveikinimai

Seimo prezidiumui užėmus vietas, sekė sveikinimai.

Pirmas sveikino seimą vietos klebonas kun. Jurgis Paškauskas, kuris taipgi pasakė turiningą kalbą lietuvių išlaikymo reikalu. Gauta daug sveikinimų raštu ir žodžiu iš kurių paminėti A. L. R. K. Motery Sąjungos, kurios seimas vyko tuo pačiu laiku Cicero, Ill., ir nuosirdaus Vargoninkų Sąjungos bičiulio p. Juozo Bačiūno, kuris atvyko iš Sodas, Mich., pasveikinti vargoninkų seimą ir pažadėjo paramą žurnalui "Muzikos Žinioms". Pirmininkas daro trumpą pertrauką, kurios laikui imami paveikslai (tippo "Draugo" 200 numeris). Po to p. Giedraitis pakvietė seimo dalyvius prie skanių pietų.

Antroji Sesija

Kadangi praėjusio seimo protokolas tilpo "Muzikos Žiniuose", tai kad laiko neikvoti, nutarta skaityti tik buvusius nutarimus ir eiti prie valdybos ir komisijų raportų. Valdybos nariai išduodami savo raportus pareiškė liūdnas žinias, kad nuo praėjusio vargoninkų seimo sąjunga neteko dviejų veiklių narių—a. a. Šaigos vice pirm. Prano Dulkės ir a. a. komp. Antano S. Pociaus. Seimo pirmėdis komp. A. J. Aleksis pasakė turiningą kalbą išskeldamas ju nuosirdžiai darbuotę, ypač a. a. komp. A. S. Pociaus, kaip sąjungai, taip ir lietuvių išveičijai Amerikoje. Baigęs kalbą paskelbė tylos valandėlę susikauptimui ir maldai.

Svarbėni Nutarimai

Kadangi spaudos reikmenys ir spausdinimas didžiai pabrango ir "Muzikos Žinias" kas mėnesį išleisti nebeįmanoma, tad seimas nutarė žurnalą leisti tik burtinini (kas trys mėnesiai) ir prenumeratą metams (už 4 numerius) tik \$1.00.

Atsilankė prof. William Francis Bergman, Chicagos Park District muzikos viršininkas, su paskaita apie muzikos parinkimą koncertams, chorų prirėgimą ir pačių chorų išlaikymą. Nors pas-

kaita tęsėsi apie valandą laiko, bet susirinkusieji noriai jos klausėsi.

Viešnage pas ponus Mondeikus

Seimo sesija užbaigus, muzikas Adolfas Mondeika pakvietė į svečius būrį draugų apžiūrėti naujos gyvenimo vietos (Mat, ponai Mondeikai neseniai persikėlė į gražų nuosavą namą, kurį pirkė po numeriu 1938 South 50 Court, Cicero, 50, Ill.). Na, o kas nežino ponų Mondeikų vaisingumo? Poni Mondeikienė su dukrelėm Maryte ir Teresėle pagamino skanius pietus. Laikė pietų pasakytą rimtų ir juokingų kalbėlių, kuriose palinkėta Mondeikų šeimai linksmo ir laimingo gyvenimo gražiame nuosavame name.

Trečioji Sesija

Kad padidinti jau beveik tuščią "Muzikos Žinių" išdą, nutarta rengti laimėjimą—bilietėlius išplatinti tarpe draugų vargoninkų ir jų vedamų chorų.

Išrinkta naujas "Muzikos Žinių" redaktorius, muzikas Juozas Kreivėnas iš Cicero, Ill. Mu-

žikai (dėl žurnalo) tvarkyti išrinkta redakcinė komisija: komp. A. J. Aleksis, komp. L. J. Šimutis ir muzikas Stp. Sodeika.

Pagerbimui a. a. komp. A. S. Pociaus, nutarta išleisti muzikalinį veikalą jo atminčiai.

Dar ir daugiau yra svarbių nutarimų, kurie bus paminėti "Muzikos Žiniuose", seiminiam protokole.

Seimas užbaigtas malda ir himnais 12:30 po pietų.

Vargoninkų Sąjungos centro valdyba: Antanas Giedraitis, pirmininkas, Chicago, Ill.; Jonas J. Šaučiūnas, vice pirm., Kingston, Pa.; Pranas Bujanauskas (Bujan), raštininkas, išdiņinkas, Waukegan, Ill.; Justa Karpiūtė iš Westville, Ill., ir St. Žilijus iš Waukegan, Ill., išdo globėjai. Juozas Kreivėnas—"Muzikos Žinių" redaktorius. Antanas Giedraitis—knygius.

Paskaitos Švento Kryžiaus Bažnyčioj, Prie Vargonų

Teko daug skaityti laikraščiuose apie šios bažnyčios artistiską išpuošimą—dažymą, bet dabar pasitaikė proga ir pačiam pamatyti.

Apie 3 valandą po pietų susirinkome į bažnyčią ir kaip klebonas kun. Linkus sužiebė šviesas, tai žmogus jautiesi kaip danguje.

(Bus daugiau)

1952 METŲ IMIGRACIJOS Į JAV-BES STATISTIKA

The Immigration and Naturalization Istaiga neseniai paskelbė 1952 metų (ligi birželio 30 dienos) imigracijos statistiką, iš šį kraštą įvažiavo 265,520 žmonių, 60,000 daugiau negu 1951 m. Iš šio skaičiaus 194,247 buvo kvotos imigrantai, tai yra 37,000 daugiau, negu 1951 metais.

Kvotomis, imigrantai buvo suskirstyti sekančiai:

Pirmosios pirmenybės vizas gavo 5,335 piliečių giminių ir 649 prityrę žemės ūkio specialistai; antrosios pirmenybės, vizas gavo 4,447 teisėtų JAV rezidentų žmonos ir vaikai; be jokios pirmenybės kvotos vizas gavo 42,786 vokiečių kilmės asmenys; likusias vizas gavo 63,834 imigrantų ir 77,196 "išvietintieji asmenys", kurie gavo teisę įvažiuoti pagal prastą 1948 metų Displaced Persons Akta.

Iš 71,273 non-kvota imigravusių asmenų—49,170 daugiau nei praėjusiais metais—dauguma buvo iš non-kvota valstybių (kaip tai Kanada, Newfoundland, Meksika, Kuba, Haiti, Dominikonų respublika, Kanalo zonos ir Pietų Amerikos nepriklausomos valstybės). Jie kartu sudarė su savo seimomis 48,418 asmenų grupę. Amerikos piliečių žmonos ir vyrai gavo 16,851 non-kvota vizų. Mokslininkų skaičius (158) ir dvasininkų (338) atvykusių į šį kraštą skaičius rodo, kad pastutiniųjų 5 metų bėgyje jų be atvyksta vis mažiau.

Metai po metų, nuo antro Pa-

APIE LIETUVOS TEISININKUS

"Teisininkų Žodis" birželio mėn. numeryje, tarp kitko, praneša statistines žinias apie Lietuvos teisininkų nuostolius sovietų ir vokiečių okupacijų metu. Iš viso nužudyti ir ištrėmėta per pirmąją sovietų okupaciją 122 teisininkai, arba apie 19% visų teisininkų. Vokiečių okupacijos metu nužudyti 27 teisininkai, 8 nukankinti kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose. Tame pačiame numeryje plačiai paminamas buvęs teisingumo ministris dr. A. Tamošaitis. E.

VILTIS

O viltie, tu, kaip kalnų šaltinis, Neužslėgiama nei žemės, nei uolos. Kaip varpelis šventas, sidabrinis Virpa uždriagsmas vidury tylos.

Ir kai aušta vargo dienos kietos, Kai ramybės naktį nerandi, Sieloj plaukia Nemunas smėlėtas, Tu žuvėdra viršum jo skrendi.

Kazys Bradūnas

Memorandum

Reviewing the Experiences of the Baltic States in their Relations with the USSR

(Continuation)

Professor Krėvė-Mickevičius remarked that the Lithuanian people would never voluntarily give up their liberty. To this Mr. Molotov again retorted:

"You must not forget, Mr. Minister, that the USSR brings not slavery but authentic freedom to the people. Therefore no danger exists that your people will be consulted about their desire to be incorporated into the family of the Soviet Republics."

The Lithuanian Minister, being sure of a negative from his people if only they were afforded an opportunity to express their true opinion without constraint, emphasized again his point of view to Mr. Molotov who then rejoined energetically:

"The word 'constraint' does not exist in our vocabulary and we are not going to apply it. But we shall know how to convince your people by showing them that it is their own proper interest which calls for incorporation. You will see that before four months have elapsed the people of all the Baltic States will declare themselves in favour of incorporation, and everything will proceed smoothly and without any of the troubles with which you have treated me ever occurring."

Professor Krėvė-Mickevičius took leave of Mr. Molotov realizing now full well the fate in store for his country. Distressed and desperate he returned to Kaunas where soon everything proceeded to develop according to the Kremlin plans revealed by Mr. Molotov.

The Red Army, many divisions strong, invaded the Baltic States ostensibly for the purpose of "observing the loyal application of the mutual assistance treaties." With the object of cloaking the savage measures actually projected and of disguising the true aims of its policy, the Kremlin issued statements reiterating that no sovietization, no nationalization, no expropriation, no incorporation into the USSR and even no change of policy were contemplated.

Nevertheless, the intrusion of the Soviets into the Baltic States coincided with wholesale arrests of all leading national figures. All public organizations and associations were dissolved, all political parties proscribed, with the solitary exception of the Communist Party, and all newspapers were closed down pending the creation of a gramophone Communist Press.

COMMUNIST OPPRESSION

"The history of Soviet Communist dictatorship shows that Soviet leaders begin to play the role of 'benefactors' only when the policy of oppression and of complete disregard for the people's interest has failed and the Communist regime can advance no further.

"In 1921, after three years of military communism which brought economic disaster and finally led to peasant uprising in villages as well as to the uprising of sailors in Kronstadt, the Communist party proclaimed the NEP (New Economic Policy). But even years later, as soon as the Bolsheviks felt stronger, they revoked the NEP and returned to the previous system of economic oppression.

"In 1930, at the time when, under the slogan, 'liquidation of the kulaks as a class,' a total annihilation of peasants was being carried out and the country was on the brink of ruin, Stalin's article *Dizziness from Success* appeared. It appealed for adherence to the principle of voluntary collectivization and for the protection of the interests of middle-class peasants. However, this article did not prevent anti-peasant terrorism; an unprecedented mass famine result in 1933 with known cases of cannibalism. During the war with Germany, in order to save their own necks, the Communist rulers hid behind the people's back by promising

The next step was organization of blatantly stage-managed and bogus elections, in which only a single list of Communist candidates was submitted to the voters for automatic approval. They returned so-called Popular Diets in all three Baltic States, predestined to execute Moscow's orders without further parley. Two motions were immediately introduced in these Popular Diets for acceptance. The first provided for the establishment of a Soviet regime and the second embodied a humble request to the Supreme Soviet of the USSR for incorporation of the Baltic Republics into the Soviet Union. Both motions were adopted without even the formality of a vote and ostensibly by acclamation, in the presence of a specially chosen audience and with the entire tragic-farcal proceedings dominated by the Red Army. Thereafter no time was lost in appointing delegations from all three newly created "Soviet Republics" to present these resolutions to Moscow. And needless to add, the Supreme Soviet of the USSR was graciously pleased to accede to the request for incorporation into the happy family of "autonomous" Soviet Republics.

From this ominous date began an era of total sovietization of the Baltic States. Wholesale expropriation of private property and nationalization of commerce and industry proceeded at an accelerated pace and in the meanwhile the prisons were crowded with recalcitrant citizens of all classes denounced as "enemies of the people". The NKVD or Soviet Secret Police dispatched to the Baltic States not only its most reliable and relentless agents but also entire regiments of its special troops to enforce the Soviets' arbitrary decrees without compunction. A veritable reign of denunciation, terrorism and mass misery now ensued. Perhaps climax of this orgy of suppression was reached on the 14th and 15th June, 1941, dates destined to be recorded as the most tragic in the history of the Baltic peoples, when mass arrests and wholesale deportations of innocene men, women and children to the remotest and most desolate regions of the vast Soviet Union were carried out in accordance with carefully preconcerted plans, with a total disregard for elementary considerations of common humanity and at a truly appalling cost in human life and suffering.

(To be continued)

a softening of political and economic oppression. However, as soon as the war was over, the same old system of complete disregard for the rights and interests of the people was reestablished, and all promises were forgotten."

MALENKOV'S SPEECH AND LITHUANIA

"The man who won the duel against Beria spoke last Saturday. . . . Malenkov did not fail to reassure (the world) that the Soviet Union entertains no territorial designs against any neighboring state. How did the Lithuanians react to such words —with Red Army men beating the pavements outside the windows in occupied Lithuania? Comrade Paleckis (President of the Lithuanian Soviet Presidium) had claimed in the People's Diet 13 years ago that 'the free People's Republic greets the Soviet soldier as a sincere friend, liberator and carrier of culture.' But Malenkov is not satisfied with simple greetings: he expropriates Lithuania and, in listing Russia's neighbors, does not seem to see Lithuania. . . . Other neighbors feel very uneasy upon hearing Malenkov's 'words of friendship' which have cost Lithuania her freedom." VOA

LRK SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE VYKDOMOSIOS TARYBOS SUSIRINKIMO PROTOKOLAS

(Tęsinys)

Prezidentui Šimūčiui užėmus pirmininko vietą, jis pakvietė raportuoti sekretorių.
Sekretorius Wm. T. Kvetkas perskaitė savo raportą, kurs seka:

SEKRETORIAUS RAPORTAS

LITHUANIAN ROMAN CATHOLIC ALLIANCE OF AMERICA
Income and Disbursements—From January 1, to May 31, 1953

MORTUARY FUND—	
Balance January 1, 1953.....	\$1,930,030.93
Income:	
Assessments.....	\$75,148.41
Assessments deducted.....	29.60
Interest on Bonds.....	19,270.28
Rents.....	802.50
Interest on Conventional Loans.....	3,211.33
Interest on F.H.A. Loans.....	1,384.43
Interest on G.I. Loans.....	1,043.19
Profit on Bonds.....	51.58
Collection Fee.....	947.42
Total.....	2,031,913.67
Disbursements:	
Death Claims.....	\$51,350.00
Assessments Refunded.....	283.13
Cash Surrender Values.....	2,594.80
Real Estate Expense.....	1,060.73
Investment Expense.....	19.61
Accrued Interest on Bonds Acquired.....	54.66
Gross Dividends.....	11,828.82
Total.....	67,191.75
Balance—May 31, 1953.....	\$1,964,721.92

JUVENILE FUND—	
Balance January 1, 1953.....	\$ 46,026.17
Income:	
Assessments.....	\$ 5,603.02
Interest on Bonds.....	196.90
Total.....	5,799.92
Disbursements:	
Cash Surrender Values.....	\$ 215.56
Gross Dividend.....	185.99
Accrued Interest on Bonds Acquired.....	15.56
Total.....	417.11
Balance—May 31, 1953.....	\$ 51,408.98

DISABILITY FUND—	
Balance January 1, 1953.....	\$ 90,206.47
Income:	
Assessments.....	\$11,389.45
Assessments Deducted.....	5.60
Interest on Bonds.....	818.80
Total.....	12,213.85
Disbursements:	
Assessments Refunded.....	\$ 42.40
Sick Benefit Claims.....	12,158.00
Total.....	12,200.40
Balance—May 31, 1953.....	\$ 90,219.92

WELFARE FUND—	
Balance January 1, 1953.....	\$ 6,064.75
Income—Dues.....	554.93
Total.....	6,619.70
Disbursements—Donations.....	300.00
Balance—May 31, 1953.....	\$ 6,319.70

EXPENSE FUND—	
Balance January 1, 1953.....	\$ 7,900.67
Income:	
Dues.....	\$21,557.51
Dividend Expense.....	1,092.56
Dues Deducted.....	4.05
Delegates Fund.....	1,876.40
Youth Fund.....	1,122.44
Total.....	25,152.96
Disbursements:	
Dues Refunded.....	36.90
Commissions.....	2,180.54
Salaries—Officers.....	3,662.79
Employees.....	5,312.30
Traveling Expense.....	413.30
Insurance Dept. Fees.....	158.00
Advertising, Printing and Stationery.....	305.74
Postage and Telephone.....	468.08
Official Publication.....	3,834.00
Insurance—Plate Glass.....	39.49
Disappearance and Dishonesty.....	233.27
Lodge Sec'y Bond.....	800.00
Actuarial Services.....	1,681.25
Supreme Med. Exam. Fees.....	654.06
Total.....	23,626.40
Balance.....	\$ 9,427.23

General Office Expense:	
Window Cleaning.....	\$ 20.00
Photostating.....	64.65
Office Cleaning.....	120.00
Credit Investigations.....	146.00
Towel Service.....	21.45
Hauling.....	9.00
Addressograph Maintenance.....	44.80
Monroe Maintenance.....	38.00
Petty Cash.....	10.00
Notary Fees.....	9.00
Preparing Annual Statements.....	300.00
Check Books.....	10.35
Total.....	793.75
Periodicals and Newspaper.....	22.00
Fraternal Dues.....	45.00
Social Security and Withholding Tax.....	1,808.44
Unemployment.....	66.42
Federal Excise Tax.....	81.02
Lodge Secretaries' Expense.....	925.28
Organizer's Salary and Expense.....	104.77
Total.....	23,626.40
Balance.....	\$ 9,427.23

Other Funds Included in Expense Fund:	
Delegates Fund.....	\$ 4,056.73
Youth Fund.....	2,033.28
Furniture, Machinery & Equipment.....	1,400.00
Total.....	7,490.01
Balance—May 31, 1953.....	\$ 1,937.22

CHECKING ACCOUNTS:	
Balance January 1, 1953.....	\$ 53,204.35
Income for 5 months.....	189,093.84
Total.....	242,298.19
Disbursements for 5 months.....	158,671.55
Balance—May 31, 1953.....	\$ 74,626.64

STOCK—SAVINGS & LOAN ASSO.:	
Balance May 31, 1953.....	\$ 6,071.58

FIRST MORTGAGE LOANS:	
Conventional Loans—	
Balance January 1, 1953.....	\$189,010.06
Loans Granted.....	20,031.25
Total.....	209,041.31
Principal Paid on Accounts.....	13,745.63
Balance.....	\$ 189,295.68

F.H.A. Loans—Balance Jan. 1, 1953	
Principal Paid on Accounts.....	\$ 86,554.01
Balance.....	1,277.02
Total.....	85,276.99
G. I. Loans—Balance Jan. 1, 1953	
Loan Granted.....	\$ 67,163.03
Total.....	3,000.00
Principal Paid on Account.....	\$ 70,163.03
Balance.....	1,566.41
Total.....	68,596.62

TOTAL FIRST MORTGAGE LOANS, MAY 31, 1953.....	
	\$ 343,169.29

BONDS—ADULTS—	
Balance January 1, 1953.....	\$1,637,910.41
Bonds Acquired:	
10 M Commercial Credit Co. 3 1/2% 1965.....	\$ 9,900.00
5 M P. Lorillard Co. 3% 1978.....	4,960.00
10 M Denver Rio Grande 3% 1963.....	9,955.70
10 M Texas Pr. and Lt. 2% 1975.....	8,950.00
Total.....	33,765.70
Total Bonds—Adults.....	\$1,671,676.11
Bonds—Called and Sold:	
5 M New Orleans Term 4% 1953.....	\$ 4,948.42
25 M U. S. Savings Bonds 2 1/2% 1953.....	25,000.00
Total Bonds—Adults.....	29,948.42

BONDS JUVENILE—	
Balance January 1, 1953.....	\$ 25,515.55
Bonds Acquired:	
10 M Narragansett Elect. Co. 3 1/2% 1983.....	10,187.00
Total Bonds—Juvenile.....	35,702.55
TOTAL BONDS OWNED—	\$1,677,430.24
May 31, 1953.....	\$ 1,677,430.24

REAL ESTATE—Home Office Bldg.	
	\$ 19,400.00

ASSETS AND LIABILITIES	
May 31, 1953	
Cash—Adults.....	\$ 58,734.22
Stock—Savings and Loan Assn.....	6,071.58
Cash—Juvenile.....	15,892.42
Real Estate.....	19,400.00
Conventional Loans.....	189,295.68
F. H. A. Loans.....	85,276.99
G. I. Loans.....	68,596.62
Bonds—Adults.....	1,641,727.69
Bonds—Juvenile.....	35,702.55
Furniture, Machinery & Equipment.....	1,400.00
Total Assets, May 31, 1953.....	\$2,122,097.75
Total Assets, December 31, 1952.....	2,080,228.99
Increase in 5 months.....	\$ 41,868.76

Mortuary Fund.....	1,964,721.92
Juvenile Fund.....	51,408.98
Disability Fund.....	90,219.92
Welfare Fund.....	6,319.70
Expense Fund.....	9,427.23
Total.....	\$2,122,097.75

Mano komentaras dėl šio susirinkimo bus kaip galint trumpi, apimantys tik svarbesnius mūsų veiklos dalykus už pirmuosius penkis 1953 metų mėnesius, ypačingai paliečiant svarbesnes tranzakcijas atliktas šiuo periodu, kaip tai dividendų išmokėjimą, naujų narių vaju, kuris susilaukė apšviatę publikacijos laiškuose siųstuose kuopų sekretoriams, taipgi "Garše". Šis susirinkimas laikomas anksčiau visų suinteresuotų patogumui.

Dividendas

Išmokėjimas antrojo dividendu nariams iš narių pusės buvo sutiktas su nemažu džiaugsmu. Daugybė laišku gautų iš kuopų sekretorių ir pavienių narių šį faktą paliudija. Finansinė Susivienijimo padėtis leido dalį per viršiaus pavartoti kaip dividendą. Įvertinimo raporte (Valuation Report), kurį paruošė mūsų organizacijos aktuariai dėl apdraudos departamentų, datuojant gegužės 1-mą, 1953, jis liudija apdraudos departamentams, kad mirtingumas rekordas už 1952 siekė tik 74.79%. Lauktinas mirtingumas buvo \$148,890.00, kuomet iš viso mirimų beneficijų 1952 metais išmokėta \$111,354.00. Jeigu toks mirtingumas rekordas pasilaikytų kiekvienais metais, tas patikrintų dividendų mokėjimo tęsimą.

Darbas surištas su lapelių išleidimu, dividendų reikale, ir palaikymas rekordų tiems lapeliams grįžus centro ofisan, buvo atliktas be priedinės samdos, vienok tas pareikalavo žymiai daugiau darbo iš centro darbininkų. Šių dividendų išmokėjimas taipgi padidino kuopų sekretorių atsakomybes. Vienok nei kuopų sekretoriai, nei centro ofiso darbininkai nepareišė skundų dėl priedinio

darbo, kadangi tai buvo kitas svarbus Susivienijimo atsiekimas. Aktuariai įvertinimo raportas taipgi parodo nuolatini gerėjimą Pašalų Fondo padėties. Vienok sirgimų beneficijų išmokėjimai kol kas šiais metais buvo didesni, negu perėtais keliais metais. Aš tikiu, kad kryptis už likusį šių metų laiką pasikeis.

Jeigu padėties gerėjimas pasilaikys, tas sudarys galimybę sekančiam seimui įteikti planą apsvarstymui, kurs sumažintų dabartinius beneficijų išmokėjimų apribojimus.

Palūkanų uždarbiai rodo padidėjimą siekiantį 2.92, kurs apytikriai priartėja reikalaujamai 3% ratai.

Atlyginimas už Iškolektavimą Duoklių

Paskelbimas, kad už duoklių iškolektavimą bus duodamas atlyginimas kuopų sekretoriams, buvo ne tik tai siurprizu, bet ir sutiktas su dideliu pasitenkinimu iš sekretorių pusės. Mes centro ofise, taipgi ir Tarybos direktoriai, gali jaustis pagrįstai patenkinti dar vienu atsiekimu.

Labai sunki problema buvo išskaičiuoti, kaip nustatyti atlyginimo pagrindą. Problema sudaro skirtingos duoklių ratos dėl narių, kaip tai turinčių 3 1/2% klasės sertifikatus, kurie Lėšų Fondui moka tiktai 20c į mėnesį, priede turinčių 3% klasės sertifikatus ir duoklės jaunamėčių skyriuje. Tas sudarė ne tikai sunkią problemą išskaičiavimui atlyginimo, bet tas sudaro didelį sunkumą nustatyti šį atlyginimą naujai pertvarkomuose istatuose. Tadgi aš pakviečiau aktuaria Mr. Frank E. Gerry atvykt ofisan ir išdiskutuoti šią problemą mėginant išspręsti ir kitus paskirstymus daromus iš Lėšų Fondo.

Mr. Gerry praleido ofise visą birželio 30 dieną, diskusuojant aukščiausiai minėtą ir kitas aktuariaškas problemas. Reikalas liečiantis atlyginimą už duoklių iškolektavimą, kartu su istatų problema, nebuvo galutinai išspręsta, vienok, kaip šios konferencijos rezultatas, prieita prie geresnio problemos supratimo. Mes abu toliau studijuosime ir netolimoje ateityje turėsime kitą panašią konferenciją centro ofise.

Lengvas dalykas seime diskutuoti ir priimti pasiūlymą, kuris iš paviršiaus išrodo paprastas, iki kas nors pamėgina jį sutvarkyti. Priežastis, dėlko mes šiam reikalui skiriame tiek daug dėmesio, yra tame, kad aš baigiu istatų perrašymą ir kad paskirstymai daromi iš Lėšų Fondo įvairiems tikslams, ypatingai atlyginimas už duoklių iškolektavimą, buvo labai sunku nustatyti, kad tas būtų suprantama nariams, kaip lygiai ir apdraudos departamentams.

Narystės Vajus

Kai mes turime priežastis džiaugtis įvairių fondų padėtimi dabartiniu laiku, čia visuomet yra pavojaus, kad padėtis gali pasikeisti. Dėlto yra būtina visuomet įsieti naujų narių. Dėl šios priežasties, pradėdamas nuo sausio 1, 1953, mes paskelbėme naują narystės vaju kviečiant darban sekretorius ir kuopų organizatorius. Šis vaju neapėmė generalinių organizatorių. Man labai malonu raportuoti, kad daviniai šio ypatingo vaju yra kur kas geresni, negu iš anksto mes drįsime tikėtis. Tas yra prirodymu, kad geriausias mūsų kontaktas su žmonėmis eina per kuopų sekretorius. Biznis įrašytas kuopų sekretorių yra pastovus biznis, dėlto, kad kuopų sekretoriai yra juo suinteresuoti ir jie deda pastangas iškolektuoti duokles. Kadangi mes šią sritį atidengėme su pasisekimu, tadgi ji neturėtų būti apleista ir kuopų sekretoriai turėtų būti drąsinami kiek tik galima.

Mes jaučiame pateisinti reikalaujant daugiau iš kuopų sekretorių, kadangi dabar jie gauna patenkinantį atlyginimą už duoklių išrinkimą, priede to komisai už naujai prirašytą biznį yra išskirtinai geri.

Per penkis šio ypatingo naujų narių vaju mėnesius, narystėn buvo priimti 212 aplikantų, kurių bendra apdrauda siekia \$185,250.00.

Pažymėtina gerai šiame vajuje pasirodė Matas S. Kimutis, kuris prirašė 41 aplikantą, kurių bendra apdrauda siekia \$41,000.00. Jis pasiekė aukščiausią premijų laipsnį ir už savo pastangas laimėjo \$100.00 pryzą. Sekantis yra Matas Šimonis, kuris prirašė 37 aplikantus, kurių bendra apdrauda siekia \$25,750.00. Taipgi keli kiti sekretoriai, kurie gerai pasirodė, vienok jie pradėjo smarkiau dirbti tik vaju baigiantis. Mes su viltimi žiūrime į šitos organizatorius, pasitikėdami, kad jie nemažesniu uolumu dirbauos ir šiame vajuje, kurs prasidėjo liepos 1-mą ir užsibaigs birželio 1-mą, 1954.

Šio naujo vaju tikslas—suinteresuoti jaunąją generaciją Susivienijimo jaunimo programa. Laiškai buvo išsiųsti jums reikale šio plano, taipgi visiems kuopų sekretoriams, lietuvių katalikų parapijų klebonams ir parapijinių mokyklų ir akademijų vadovams. Idėja susilaukė užgyrimo. Dabar mes turime imtis darbo ir sujungti visus kontaktus į vieną didelę pastangą pasisekimo užtikrinimui.

Bile asmeniui sunku suprasti didelį susirūpinimą centro ofise narystės palaikymui. Pats centro ofisas negali gaut naujų narių. Mes turime pasiremti kuopų sekretoriais, generaliniais organizatoriais ir nariais gavimui naujo biznio. Tadgi mes atsisaukiame ir visa narystę tęsti gerą darbą pasiektą pirmaisiais penkais šių metų mėnesiais. Mes būsime labai dėkingi, jeigu panašus rekordas bus išlaikytas už likusią dalį metų ir jis sumažins susirūpinimą narystės reikale.

Istatai

Pereitam seime Vykdomoji Taryba buvo autorizuota pertvarkyti istatus ir mes esame laimingi, kad toks nuosprendis buvo padarytas. Patikrinus amendmentus, priimtus seime, apdraudos departamentai kairiuose surado priešingais istatymams priimtiems legislatūroje 1951 ir 1952 metais. Priešingumai surado Illinois ir New York departamentai, o vėliau pasėkė ir Massachusetts departamentas, vienok nesunku buvo jiems paaiškinti, kad priešingumai bus pataisyti, kadangi Vykdomajai Tarybai buvo suteiktas autoritetas pertvarkyti istatus ir kad darbas atliekama prisilaikant apdraudos kodų.

Priešingumai buvo šie: (1) apribojimams nustatytiems seime priimti aplikantus be medikalinio patikrinimo iki 60 metų amžiaus. Tokių apribojimų nėra Pennsylvaniajos valstybėje; apribojimai iki 50 metų amžiaus yra New Yorko valstybėje ir iki 45 metų Massachusetts valstybėje. (2) Dėl pašalpos sutarties (Disability Agreement). Pastaroji turi būt pertvarkyta prisilaikant istatų ir prisilaikant naujų istatymų, kaip aukščiausiai paminėta, priimtu 1951 ir 1952 metais. Nariams, norintiems sirgimų beneficijų, bus išduoti sertifikatai beneficijų išmokėjimui už sirgimus iš priežasties ligos, kūno sužalojimų, priede pomirtinių beneficijų sertifikatu.

Daugely valstybių bus nemažai veikimo paruošiant istatymus reguliuojančius fraternalinių organizacijų veiklą. Aš galiu nurodyti dydį darbo, kurį atliko kairurie legislatoriai įteikiant bilius apsvarstymui. Mes galime imt Michigan ir New Yorko valstybes kaip pavyzdį, kur įteikti biliai uždraudžia rasės, religijos, spalvos ir nacionalinės kilmės diskriminaciją. Aš neabejoju, kad šie biliai bus atmetti iš priežasties jų perdidelio griežtumo. Bet tai yra iliustracija parodanti nuolatines atnaujinimo istatymuose liečiančiuose fraternalinių organizacijų veiklą. Prisieina atmaini istatymuose prisilaikyti, arba įsivelti į tam tikrus sunkumus.

Istatų perrašymas, beveik užbaigtas ir aš turėjau vieną konferenciją su Pennsylvaniajos apdraudos departamento pareigūnais, taipgi dvi kopijas pasiunčiau New Yorko departamentui gegužės mėnesio pradžioje. Jie labai noriai sutiko medžiagą išgaminuoti ir po to pasirostų diskusijoms ir aš būsiu pakviestas vykti ir išklausti jų kritikos. Labai malonu žinoti apdraudos departamentų palankumą tokiuose reikaluose kooperuoti. Prisilaikant pereito susirinkimo instrukcijų, perrašytų istatų kopijos taipgi įteiktos kun. J. F. Baltusevičiui ir prezidentui Leonardui Šimūčiui palyginti su senuoju tekstu ir peržiūrėti, kad tai, kas yra gera 1949 metų laidoje, pasiliktu naujame tekste.

Mirusiųjų Atminčiai

Paskutiniiais keliais metais mirtis išskyrė pažymėtinai didelį skaičių mūsų ištikimų ir ilgamečių veikėjų sekretorių.

Sekantys sekretoriai mirė po paskutinio mūsų susirinkimo:

A. J. Daminaitis, 50 kuopos, Cleveland, Ohio.

Jonas Adamavičius, 60 kuopos, Bayonne, N. J.

Albertas Mačys, 118 kuopos, Girardville, Pa.

Jaunimo Komisija

Jaunimo komisija ir aš turėjome susirinkimą Mrs. Teofilijos Česnienės namuose, Cleveland, Ohio. Tikslas buvo paruošti jaunimo programai planus. Palankūs išsireikimai buvo padaryti jaunimo stovykloms ir jaunimo centrams, konstruktavimui namų jaunimo veiklai įvairiose bendruomenėse, kas galėtų patraukti didesnį skaičių jaunimo tapti Susivienijimo nariais. Idėja ir tikslai yra gražūs, vienok vienas dalykas yra sugestijonutu, kitas dalykas kaip tikslo atsiekti. Komisija buvo ypatingai instrukuota išvystyti planą, kuris laimėtų narių toj pačioj proporcijoj, kiek pinigų būtų išleista. Jaunimo komisija be abejonės įteiks Vykdomajai Tarybai programą, kuri palies šiuos stekimus.

Toj pačioj kelionėj aš turėjau malonumo Chicagoje susitikti su seimo rengimo komitetu. Komitetas jau parinko sesijoms viešbutį, taipgi patalpą delegatams. Labai malonu klausytis šio komiteto narių raportų. Jie labai entuziastiški ir planuoja ambicingą programą. Tadgi, jeigu dabartiniai jaunimo komisijos ir seimo rengimo komiteto planai bus įgyvendinti, mes galime tikėtis vieno iš didžiausių ir entuziastiškiausių seimų Susivienijimo istorijoje.

Daktaras Kvetėjas

Turėta nepaprastai daug komplikuočių sirgimų beneficijų reikalavimų, kurie pareikalavo daug korespondencijos su daktaru Krikščionu. Tokios korespondencijos būdu daug reikalavimų buvo išspręsti ir kurie reikalavimai būtų buvę svarstomi šiame susirinkime. Tadgi šiuo atveju pasiliko labai mažai reikalavimų diskusijoms.

Kas liečia kitus mano veikimus, aš noriu raportuoti, kad kaip komiteto narys dviem atvejais buvau pakviestas vykti į Washingtoną kontaktuoti kongresmenus ir įtakingus draugus remti Atstovų Rūmų rezoliuciją 231, kurią įteikė kongresmanas Kersten į Wisconsin.

Rezoliucija reikalauja praveisti investigaciją komunistų ginkluotos okupacijos Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, apgaulungo rinkimų ir prievartingos inkorporacijos Sovietų unijon.

Priede dvių tripu, kaip šio Amerikos Lietuvių Tarybos komiteto narys, mes turėjome malonumą ir gerą pasisekimą turėti išymų svečią Wyoming Klony, kuris palankiai priėmė kvietimą ir dalyvavo masiniam susirinkime, kuriame buvo priimta rezoliucija raginti praveisti Atstovų Rūmų rezoliuciją 231. Minėta masinį susirinkimą surengė LRKSA 5-ji Penna apskritis birželio 21-mą Rocky Glen parke. Man malonu raportuoti, kad mūsų dvasios v

VIETINĖS ŽINIOS

SUKAKTUVINĖ WYOMING KLONIO LIETUVIŲ DIENA

MUZ. JOKUBAS VARAITIS, Jungtinio Dainos Draugijos choro dirigentas

U. S. Kongresmanas EDWARD J. BONIN kalbetojas

Darbo Diena, pirmadienį, rugsėjo 7-tą, Sans Souci parke įvyks 40-ji metinė Wyoming Klonio Lietuvių Diena. Rengia Wyoming Klonio lietuvių katalikų parapijų chorų sąjungos—Dainos Draugija. Kiekvieną dieną šioje dienoje bus atliktas gausus koncertas. Be abejonės ir šiais metais ji bus sėkminga.

3 val. P. M. parko auditorijoje įvyks įvairi programa. Vėdėju bus dr. Danielius J. Urbanus. Kalbės U. S. kongresmanas Edward J. Bonin, kuris Kongrese nuosirdžiai rėmė ir darbuos Kersteno rezoliucijos reikalui. Lietuviškai kalbės Miners Mills parapijos klebonas kun. Antanas Ežerskis. Meninę programą išpildys Luzernės Sv. Onos parapijos vargonininko muz. Jokūbo J. Varaičio vadovaujamas jungtinis choras. Šį chorą sudaro Plymoutho Sv. Kazimiero parapijos, Kingstono Sv. Marijos parapijos, Luzerno Sv. Onos parapijos ir Miners Mills Sv. Pranciškaus parapijos chorai.

Dienos rengimo komiteto pirmininku yra Juozas Guberis, padėjėja Leona Bagdonaitė; sekretorius Edvardas Stankus, išdalininkas muz. P. J. Karauskas.

Retrašmenų komisiją sudaro Albertas Kūlinskis, Edvardas Stankus, Povilas Ramanuskas ir

Kazys Stankevičius; tikiųjų komisija: Verna Radzevičiūtė, Nelie Laski, Leona Anthony, Agnė Vetcher ir Sylvia Adams; publikacijos komisija: Leona Bagdonaitė ir Albertas Kūlinskis; programos komisija: muz. P. J. Karauskas, muz. J. J. Varaitis ir muz. J. J. Sauciūnas. Rengėjai kviečia Wyoming Klonio ir aplinkinių kolonijų visuomenę dalyvauti metinėje šventėje.

LEONA BAGDONAITĖ, Rengimo Komiteto vice pirmininkė

MIRĖ W. J. ŽELIONIS

Šeštadienį, rugpjūčio 29-tą, Walter Barzilausko namuose, žiūrint televizijos, širdies smūgio išiktas ūmai mirė išmirus lietuvis Walter J. Želionis, gyv. 126 Nottingham St., Plymouth. Pasarvotas buvo Maslauskių įstaigoje. Iškilmingos laidotuvės įvyko trečiadienį, rugsėjo 2-ą, iš Sv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse, Muhlenburg.

Velionis buvo gimęs balandžio 28-tą, 1905 metais, Plymouth'e. Sūnus Pranciškaus ir Janyros Jono Želionių. Užbaigęs Plymouth'o mokyklą jis lankė Sv. Bonaventūro mokyklą Olean, N. Y. Jis taip pat buvo baigęs Mt. St. Mary's kolegiją, Emmitsburg, Md., ir lankė Niagara universitetą.

Nors velionis buvo šioje šalyje gimęs ir augęs, vienok gražiai kalbėjo lietuviškai ir dalyvaudavo lietuvių judėjime ir veikloje. Antrojo pasaulinio karo metu tarnavo U. S. armijoje. Priklausė prie VFW, Wyoming Klonio Taurų Klubu ir buvo aktyvus šių organizacijų narys. Jis taip pat buvo veiklus politikoje. 15-ka metų tarnavo Luzerne apskrityje Prothonotary's ofise.

Liūdesį paliko žmoną Frances, motiną Prancišką Želionienę, Plymouth'e; brolių Joną Plymouth'e ir brolių Juozą Lemoynę, Pa.

Teilsis jo vėlė Viešpatyje! Artimiesiems pareiškiamė giliausią užuojautą!

LRKSA 14 KUOPOS NARIAMS

14 kuopos mėnesinis susirinkimas bus rugsėjo (Sept.) 6 dieną po paskutinį Mišių Šv. Trejybės parapijos svetainėje. Nariai, malonėkite dalyvauti susirinkime ir atsiveskite aplikantų įrašyti 14 kuopa.

SIRJATAVIČIUS šiemet tapo Melburno stalo teniso meistras.

RINKTINĖS MALDAKNYGĖS

Kiekvienas lietuvis katalikas turi galimybę pasidaryti prieinama kaina. Pasinaudokite proga

RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko ir išleido kan. Pr. M. Juras. 544 pusl. Kaina \$3.00.

ATLAIDŲ ŠALTINIS. T. Kazimiero Kapucino. Stambiomis raidėmis 574 puslapiai. Kaina \$3.75.

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Kūlinskis. Tai vienintelė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidėmis, kad žmonės gali sekti kuniga maldose ir giesmėse su choru. Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų.

Žymiai Nupigintos Maldaknygės
MALDU VAINIKĖLIS (originalė kaina 70 centų) 50
MALDU VAINIKĖLIS, juodais apdarais 40

Užsisakant kreipkitės į
"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

BERTAININIS 5-TOS APSKRITIES SUSIRINKIMAS

Reguliaris bertaininis LRKSA 5-tos Penna. apskrities kuopų atstovų susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 6-tą. Lietuvių Piličių Klubu svetainėje, 91 No. Main St., Pittston, Pa. Pradžią 2:30 P. M.

Bus svarbūs raportai iš apskrities metinio išvažiavimo įvykio birželio 21 d. Rocky Glen Parke, taipgi kiti pranešimai ir ateities veiklos svarstymai.

Visų kuopų atstovai malonėkite dalyvauti šiame svarbiame susirinkime.

Taipgi kviečiami dalyvauti išvažiavimo darbininkai. Susirinkimui užsibaigus, bus vakariene su pritaikinta programa visą išvažiavimo rengėjų ir darbininkų pagerbimui.

Alekas Norvaiša, pirm. Jurgis Plitnikas, sekr.

MIRĖ A. KUPSTIENĖ

Ketvirtadienį, rugpjūčio 27-tą, dukters Genovaitės ir Antano Kiečių namuose, Springbrook Township, Lackawanna County, mirė ilgametė LRKSA narė Agota Kupstienė.

Iškilmingos laidotuvės įvyko pirmadienį, rugpjūčio 30-tą, iš Kingstono Sv. Marijos bažnyčios, parapijos kapinėse, Pringle. Nuludėjas bažnyčion, iškilmingas Mišias atliko kun. Jonas Norkūnas, asistuojant kun. Viktorui Šimkoniui—dijakonui ir kun. Mykolui Ožalui—subdiakonui. Nuludėjas ir kapines paskutinę benedikciją suteikė kun. J. Norkūnas.

Pamaldų laikų vargonais grojo muzikas J. J. Sauciūnas. Karštesniai buvo Silvestras Kuosa, Viktoras Kamarauskas, Walter Lelokas, Jonas Knize, Adolfas Kaduškevičius ir Simonas Matulevičius.

Laidojimu rūpinosi direktoriai Šukvičiai, kurių įstaigoje, 232 Zerby Ave., Kingston, velionė buvo pašarvota. Šermyse ir laidotuvėse dalyvavo daug giminiių, draugų ir pažįstamų.

A. a. Agota Kupstienė (po tėvais Venslauskaitė) kilus iš Punsko parapijos. Kingstone išgyveno 40 metų, tik keli metai atgal persikėlė į Scrantone, o paskutinį mėnesį gyveno pas dukterį Kiečienę, kuri sergančią motiną prižiūrėjo. Jos vyras Juozas Kupstas mirė rugpjūčio 27, 1949.

Velionė buvo ilgametė LRKSA narė. Pirmiau priklausė prie 1-mos kuopos, o vėliau persikėlė į 34-tą. Kai buvo tvirtinės sveikatos uoliai dalyvaudavo Kingstono katalikiškų draugijų veikloje.

Liūdesį paliko dukterį Genovaitę Kiečienę, kuri ilgoką laiką darbuos LRKSA centro ofise; sūnų Juozą tarnaujantį Pensilvanijos valstybės policijoje, Hershey; sūnų Joną, Hudson; septynis anūkus; brolių Juozą Venslauską, buvusį LRKSA vice prezidentą, Kingstone; ir seserį Domicele Ryskevičienę, Plymouth.

Amžina atilsį suteik jos vėlei, Viešpatie!

Šeimai ir giminėms pareiškiamė giliausią užuojautą!

U. S. KONSTITUCIJOS RATIFIKAVIMAS

Kai 1787 m. Valstybės Steigėjai paruošė Konstitucijos projektą, jie žinojo, kad ratifikuoti jį nebus lengva, nes dauguma ciliųjų 13 kolonijų natūraliai nepasitikėjo centre vyriausybei. Todėl steigėjai pažymėjo, jog Konstitucija išgalios ją ratifikavus devynioms valstybėms, Delaware, Pensilvanija ir New Jersey neturko ratifikuoti, bet jei neišaiškų kà darys kitos šešios valstybės, 1788 m. pradžioje pasirašė Georgia ir Connecticut; Massachusetts priėmė Konstitucijos projektą vasario mėnesį, o jos sekė Maryland ir Pietų Carolina. Tada birželio 21 d., 1788 m. galiausiai apsisprendė New Hampshire. Tuoj po to, devintosios ratifikacijos, Konfederacijos Kongresas 1789 kovo 4 dieną paskelbė Konstitucijos įsigaliojimą. Prezidento bei naujojo Kongreso rinkimai turėjo būti prarasti. Tačiau Prezidento Washingtono įvedimas į pareigas užsildė iki 1789 m. balandžio 30 dienos. Ligi tos dienos

NUKRYŽIUOTOJO JEZAUS SESERŲ VASAROS DARBAI

Mokytojų Paruošimo Kolegija

Jau ketvirti metai kai Nukryžiuotojo Jėzaus Seserys, savo motiniškame name Brocktone, Mass., turi savo Kongregacijos Mokytojų Paruošimo Kolegiją.

Kolegijos teises yra suteikęs Katalikų Universitetas, Washington, D. C., kurs kontroliuoja kolegijos veikimą ir tvirtina jos pažymėjimus. Dabar mokykla veikia apskritus metus. Čia ruošiamos naujos ir kandidatės. Bet ypatingai pagyvėja darbas vasaros metu, kada beveik visos mokytojos, kurioms neklūdo parapijos darbas, grįžta į motiniškus namus ir naudojami dėstomais kursais. Kolegijoje dėsto ne tik pačios kongregacijos specialiai paruoštos seserys, bet yra kviečiami gabūs ir žymūs profesoriai. Religija ir filosofija dėsto kun. Lucien Dufault, O.M.I., Ph. D.; psichologija ir pedagogija — dr. Vincas Kvaraceus, E.D. D.; istorija ir lietuvių kalba—prof. Simas Sužiedėlis. Taip pat jau keletą metų kaip vienuolyno kapelionas kun. J. Švagždyds dėsto Šventąjį Raštą seselėms.

Pačių seselių tarpe jau 23 turi Bachelor of Arts degree, dvi yra lankiusios ir studijavusios Kauno Universitete, keturios jau isigijo Masters Degree iš Bostono Kolegijos, o kolegijoje lėstudijuojančių dabartiniu laiku yra suvirš 20. Ypatingai daug dėmesio kreipiama į lietuvišb reikalą. Panaudojama kiekviena proga, kad geriau supažindinti seseles su savo tauta, jos papročiais, menu ir dainomis ir gerai išmolti gimtos kalbos. To dėliai net ir naujosios seselės, kurios sunkiai tegalėjo susikalbėti lietuviškai, daro didelę pažangą ir greit lietuviškai pramoksta.

Vasaros Kursai
Ši vasara vienuolyne buvo ypatingiausia darbas, gražia nuotaka ir pasiryžimais. Birželio 20-tą pirmosios seselės parvažiavo iš misijų atostogauti, o vasaros kursų pradėjo birželio 26-tą. Tai gi labai trumpos atostogos!

Prof. S. Sužiedėlis dėstė lietuvių literatūros kursą tiksliai pritaikintą pradinės mokyklos vaikų auklėjimo reikalams. Matematiką dėstė sesuo Laurina, muzikos metodus dėstė Motina Agnietė. Gražiai programą papildė ir nepaprastai seselės sudomino paskaitomis: prof. kun. Stasys Yla, panelė Magdalena Avietėnaitė, ponis Ona Ivaškiėnė ir panelė Marija Harper.

Kun. Stasys Yla kalbėjo "Lietuvio Savybės", ir "Jaunimo Ratai" temomis. Būdamas patyręs pedagogas, jis labai įdomiai išdėstė metodus, kurie padės seselėms mokytojoms išryškinti nekurias problemas. Panelė Magdalena Avietėnaitė kalbėjo šia tema: "Kodėl mes turime didžiulis esant lietuvis!" Pabaigoje jos paskaitų ji vadovavo seserų ekskursijai į Bostono muziejų, kur mokytojos ypatingai susidomėjo Baltijos gintaro dirbiniais.

Lituanistinę programą lyg ir apvainikavo p. Ona Ivaškiėnė su savo lietuvių tautinių šokių grupe iš Bostono, atvykusi į vienuolyną. Jaunimas gvyai ir grakščiai pašoko įvairių lietuvių liaudies šokių. p. Ona Ivaškiėnė gražiai paaiškino kiekvieno šokio kilmę ir jo reikšmę. Seselės taip susižavėjo lietuviškų šokių grožiu, kad pačios panorėjo jų išmolti ir vėliau galėtų mokyti vaikučius, tad p. Ona Ivaškiėnė ir atvyko kita diena ir išstava karą maloniai mokė seseles lietuviškus šokius.

Kursų protarpiais ir rekreacijos metu seselės dainavo lietuviškus dainas. Buvo graudu, bet kartu ir miela klausyti, kaip tos, jau čia Amerikoje gimusios Lietuvos dukros, dainavo apie niekadoms nematytosios senosios tėvynės grožį, apie senelių pasakas ir tėvynės vargus.

LRKSA KUOPŲ SUSIRINKIMAI

- FOREST CITY, Pa.—2-os kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, tuoj po sumos, Sv. Antano parapijos svetainėje.
- PITTSBURGH, Pa.—35-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, tuoj po sumos, Sv. Vincento parapijos pobažnytinėj svetainėje.
- PITTSBURY, Conn.—11 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, 1 P. M., Sv. Juozapo parapijos mokyklos kambary.
- CHICAGO, Illinois.—15-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, 2 P. M., Sv. Jurgio parapijos svetainėje. Visos narės-nariai, dalyvaukite susirinkime.
- NEWARK, N. J.—19-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, tuoj po sumai, Sv. Jurgio Dr.-jos svetainėje, 180-2 New York Ave.
- SO. BOSTON, Mass.—21 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, tuoj po sumai pobažnytinėje Sv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.
- MINERSVILLE, Pa.—24 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, 1 P. M., Sv. Pranciškaus parapijos svetainėje.
- SCRANTON, Pa.—30-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, tuoj po sumos, Sv. Juozapo parapijos svetainėje. Visi nariai-narės, dalyvaukite.
- MAHANOY CITY, Pa.—31 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, tuoj po sumos, Sv. Juozapo parapijos svetainėje.
- ANSONIA, Conn.—32-ros kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, tuoj po sumos Sv. Antano parapijos svetainėje.
- ROSELAND, Ill.—33-šios kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, po sumai, Visų šventų parapijos svetainėje.
- KINGSTON, Pa.—34-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, tuoj po sumos, Sv. Marijos parapijos svetainėje.
- CONSTITUCIJA papildomai ratifikuota New Yorkas ir Washingtono valstybė Virginia. North Carolina pasirašė 1789 metais, o Rhode Island 1790 m. C. C.
- PITTSBURGH, Pa.—35-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, tuoj po sumos, Sv. Vincento parapijos pobažnytinėj svetainėje.
- WORCESTER, Mass.—41 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 12 diena, Sv. Kazimiero parapijos svetainėje, 7-tą valandą vakaro.
- CICERO, Illinois.—48-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, 1 P. M., Sv. Antano parapijos mokyklos kambary.
- NEW PHILADELPHIA, Pa.—51 susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, diena, tuoj po sumai parapijos svetainėje.
- EXETER, Penna.—57-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, 1 P. M., Lietuvių Piličių Klubu svetainėje.
- NORWOOD, Mass.—81-os kuopos susirinkimas bus rugsėjo 8-tą diena, 7:30 P. M., Sv. Jurgio parapijos svetainėje, St. James St.
- WATERBURY, Conn.—91 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, 1 P. M., Sv. Juozapo parapijos svetainėje.
- ROCHESTER, N. Y.—102 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, 9 val. ryto, Sv. Jurgio parapijos svetainėje.
- CASTLE SHANNON, Pa.—172 kp. susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, 1 val. P. M. pas kuopos pirmininką Motiejų Abraitį, 1311 Groveton St.
- E. ST. LOUIS, Ill.—179 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena. Nekalto Prasidėjimo P. Sv. parapijos svetainėje tuoj po 8 val. Mišių.
- KINGSTON, Pa.—209-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, 2 P. M., Sv. Marijos parapijos svetainėje.
- NASHUA, N. H.—228-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, tuoj po paskutinį Mišių parapijos svetainėje.
- AMSTERDAM, N. Y.—243 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, tuoj po sumos, bažnytinėj salėj.
- PITTSBURGH, Pa.—254 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, 2 P. M. Mykolo Gieponio namuose, 3945 Liberty Avenue, Pittsburgh.
- DETROIT, Mich.—265-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 diena, tuoj po sumos, Sv. Antano parapijos mokyklos patalpose, W. Vernor ir 25-ta gat.

ORDER NOW IF YOU WANT TO ENJOY THE HOLIDAY

The Holiday

STEGMAIER

GOLD MEDAL BEER

IT'S COOL BLENDED FOR CLEAN TASTE CLEAR THROUGH

For Prompt Delivery Call

Wilkes-Barre	Valley 2-8171	Dupont	Olympic 4-2711
Nanticoke	Enterprise 1-0691	Harvey's Lake	9-3092
	(No Toll Charge)	Shickshinny	3221

Tune in "Stegmaier Sportscast" at 6:00 P. M. every Monday, Wednesday and Friday, WNEF-TV, Channel 12

tomis L. S. I., Lituanistikos su važiavimo proga. Putnam, Conn. Nekalto Prasidėjimo Seselių Vienuolyne. Kalbose buvo apibūdinti lietuviškos seselės mokytojos paskirtis dabartiniam vaikų mokyto darbe. Šis suvažiavimas neabejotinai turės didelę reikšmę lietuviškos reikalui.

Palietus lietuviškos klausimus ir mokytojų metodų problemas buvo išskeltas dar vienas svarbus klausimas, būtent, religijos mokymas viešajam mokyklai lankančius mokinius. Seselės kaip tik tuo tikslu šią vasarą lankė Katalikų Universitetą Washingtone. Sugrįžusios pasidalino žiniomis bei metodais su kitomis seselėmis.

Graži Užbaiga
Numatytoji vasaros programa įvykdyta sėkmingai. Nors dirbta daug ir sunkiai, bet šis pasišventimas duos naudos tiek pačioms seselėms mokytojoms, tiek jų auklėtiniais, tiek visai kongregacijai. Šių gražių darbų ir užsimojimų buvo graži ir užbaigta. Autobusu seselės išvažiavo aplankyti tėvų Pranciškonų vienuolyną ir naujai pastatytą Marijos Šventovę, Kennebunkport, Maine. Ši ekskursija prasliko malonia lietuviška nuotaika. Vienuolyno viršininkas, tėvas Viktoras Gidžiūnas, maloniai aprodė vienuolyną ir suteikė paaiškinimų.

Seselės džiaugėsi gavusios progą pasigerėti gražia tėvų Pranciškonų darbuote ir grįžo į Brocktoną su pasitikėjimu, kad lietuvių tauta tikrai išliks ir išsikils, jei tik kiekvienas lietuvis bei lietuvaite dabartyje atliks savo pareigą ugdyti tą paties Dievo pasėtautos meilės sėklę savo širdyje.

Po vasaros darbų, kaip kiekvienais metais taip ir šį metą, seselės apvainikavo savo darbus malda. Dėvynių dienų rekolekcijos atnaujino ir pagilino seselių dvasinius siekimus bei pasiryžimą. Tik per maldą reikia tikėti, kad Viešpatis laimins ateities darbus ir jie bus naudingi šiam svetingam kraštui ir mūsų kenčiančiai Tėvynei, nes kiekvienas geras darbas sujungtas su auka Dievui, jį pašventina ir paverčia galinga jėga.

Po vasaros darbų ir maldų seserys paskirstytos į parapijas išvyko su gera nuotaika, naujomis mintimis ir drąsesnia viltimi atsiekti nustatytus siekius. Dieve, joms padėk!

Korespondentas S. A. M.

BANKINIAI REIKALAI

Lietuvių Banke atsilankant, galima daug reikalų atlikti ir sutaupyti laiką ir ilgas keliones. Galima padaryti taupymai per laiškus.

Paskolos dėl pirkimo, pagerinimo arba taisyymo namų; Money Order čekiai; galima užsimokėti už telefoną, gasą, elektrą ir kitokias bilas; įsigyti keliaujantiems čekius.

Čia galima pirkti Jungtinių Valstybių taupymo bonus.

Čia už taupymus moka 2 1/2%. Taupymai po Federal Insurance Corporation globa, kiekvienos knygtutes iki \$10,000.00 valdžios saugumas užtikrintas.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

7612 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO HE. 1-2498